

NIEUWSBRIEF

Nr. 4 | januari 2026

Leerjaar 3

Conflict

Wie de afgelopen jaren, ook nu in 2026, het nieuws volgt, kan er niet omheen: de wereld wordt gekenmerkt door conflicten. De oorlog die Rusland begon tegen Oekraïne duurt voort en heeft grote gevolgen, niet alleen voor Europa maar voor de hele wereld. In het Midden-Oosten blijft de situatie in en rond de Gazastrook extreem gespannen door het conflict tussen Israël en Hamas. Daarnaast zijn er andere conflicten en spanningen, bijvoorbeeld in Afrika, Azië en rond belangrijke handelsroutes, die dagelijks het nieuws halen.

Maar waarom beginnen mensen en landen zo vaak een oorlog of groot conflict? Vaak spelen macht, belangen en de toegang tot grondstoffen een grote rol. Denk aan vruchtbaar land, water, energiebronnen zoals olie en gas, of waardevolle metalen. In een wereld waarin de bevolking groeit en grondstoffen schaarser worden, nemen deze spanningen alleen maar toe.

Oorzaak oorlog of conflict

Conflicten ontstaan zelden zomaar. Meestal is er een lange geschiedenis van spanningen, ongelijkheid, koloniale erfenissen, religieuze of etnische verschillen en eerdere oorlogen die verklaren waarom juist op die plek geweld uitbreekt. De gevolgen van conflicten zijn ingrijpend en langdurig. Niet alleen worden steden verwoest, mensen gedood en families uit elkaar gerukt, ook blijven trauma's vaak generaties lang bestaan. Tijdens oorlogen is er honger, angst en verdriet, en kunnen ziektes zich snel verspreiden. Water, voedsel en energie worden soms bewust ingezet als machtsmiddel. Door klimaatverandering en droogte spelen conflicten over toegang tot water een steeds grotere rol, nu en in de toekomst.

Tijdens het thema *Conflict* onderzoekt leerjaar 3 van Kiim gedurende zeven weken de verschillende oorzaken, vormen en gevolgen van belangrijke conflicten uit de wereldgeschiedenis én uit de actualiteit van vandaag. Zo leren leerlingen beter begrijpen waarom conflicten ontstaan, wat ze betekenen voor mensen die ermee te maken krijgen en hoe ze onze wereld blijven vormen.

Inhoud van het project Conflict bij Wereldoriëntatie

Als vertrekpunt van het project nemen we de huidige oorlog in de Gazastrook, om het grotere plaatje van conflicten beter te begrijpen. Het conflict tussen **Israël en Palestina** is bijvoorbeeld een direct gevolg van de **Tweede Wereldoorlog**. En de Tweede Wereldoorlog is een logisch gevolg van de **Eerste Wereldoorlog**. Het grotere geheel van conflicten sinds

IN DEZE NIEUWSBRIEF

- Oorzaak oorlog of conflict
- Inhoud van het project
- Uitvoering van het project
- Vrijstelling mavoleerlingen

AGENDA

28 januari 2026

Open Huis (leerlingen 's middags vrij)

4 februari 2026

• Ontwikkelstag (leerlingen lesvrij)

19 februari 2026

• Valentijnsfeest

20 februari 2026

• Studiedag (leerlingen lesvrij)

21 februari t/m 1 maart 2026

• Voorjaarsvakantie

5 maart 2026

• Beroepenspeeddates

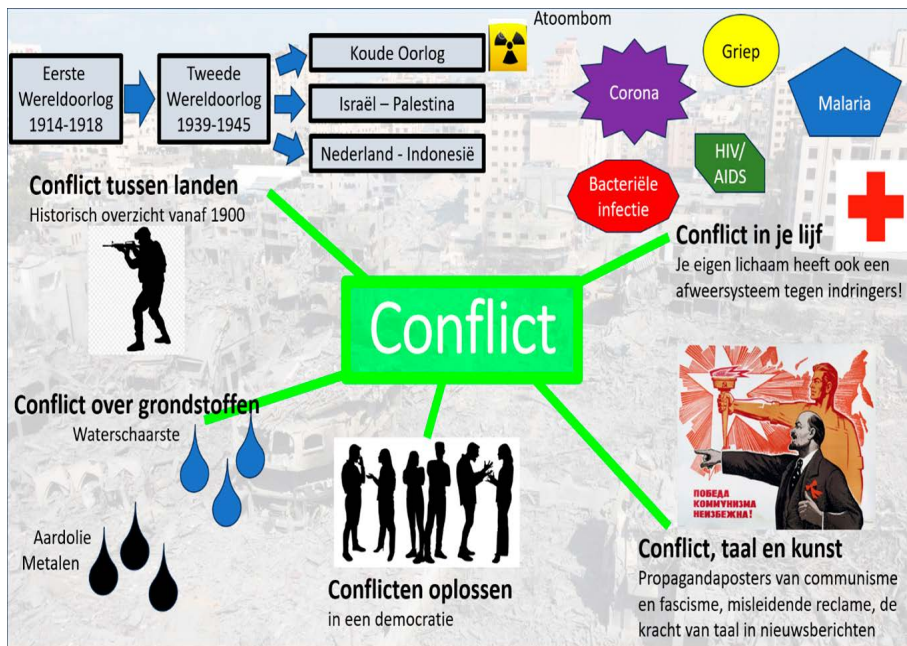
2 april 2026

• Ontwikkelstag (leerlingen lesvrij)

3 april 2026

• Goede Vrijdag

1900 is het onderwerp van een praktische opdracht over de geschiedenis. Zo besteden we ook aandacht aan de **Koude Oorlog**, een periode waarin ook Nederland bang was 'dat de bom valt'.

Tijdens het conflict in de Gazastrook werd de bevolking afgesloten van drinkwater, en gebouwen werden gebombardeerd. In de Gazastrook werden door al deze ellende veel mensen ziek. Als je inzoomt op **besmettelijke ziektes**, is dat eigenlijk ook een oorlog in het klein. Je eigen lichaam moet zich verdedigen tegen binnendringers met een **afweersysteem**. Hoe werkt dat conflict in je lijf eigenlijk? Ook over biologie leren de leerlingen veel in dit project.

Het afsluiten van water als machtsmiddel is helaas iets wat we meer gaan zien in de wereld. In de 21e eeuw leeft ongeveer de helft van alle mensen in gebieden met een watertekort, **waterschaarste**, en de verwachting is dat de grote oorlogen van de toekomst zich hierover zullen afspelen. Zo bouwt Turkije momenteel grote dammen in de rivieren Eufraat en Tigris, waardoor Syrië, Irak en Iran geen water meer krijgen. Al hun landbouwgebieden drogen op en er is geen voedsel meer. Dat is natuurlijk een aanleiding voor een enorm conflict! Leerlingen bekijken in een praktische opdracht deze conflicten door een aardrijkskundige en economische bril. In het natuur/scheikundelokaal leren leerlingen hoe **schoon drinkwater** eigenlijk gemaakt wordt.

Conflicten worden uitgevochten met legers, bommen en allerlei materialen. De werking van de **atoombom, kernstraling en stralingsbescherming** gaan behandeld worden bij natuurkunde. De industriële toepassingen van **aardolie, polymeren en metalen** is een blokje scheikunde wat bij het thema aansluit. Want hoe verschrikkelijk de oorlogen ook waren, er zijn in die periodes ook allerlei uitvindingen gedaan die in eerste instantie voor het leger waren, maar daarna veel breder nut bleken te hebben!

Inmiddels zijn veel conflicten niet alleen meer een oorlog met geweld, maar ook een informatieoorlog. Via **propaganda**, misleidend nepnieuws en het gebruik van taal in nieuwsberichten, wordt de beeldvorming over een conflict verdraaid. Tijdens het communisme en fascisme in de 20e eeuw was dit niet anders. We bekijken deze propagandaposters, het taalgebruik in nieuwsberichten, en maken hierover onder andere een eindopdracht voor Nederlands en een collage.

In een **democratie** proberen mensen op vreedzame wijze oplossingen te vinden voor al deze problemen. Dat doen we door verkiezingen, persvrijheid en scheiding van de macht te organiseren. Het is belangrijk dat alle burgers weten hoe dat werkt! We sluiten daarom dit project af met een toets: een schoolexamen maatschappijleer over hoe de democratie werkt. Om dit goed voor te bereiden krijgen leerlingen uitleg, een reader, en twee filmpjes om thuis te bekijken tot alles duidelijk is.

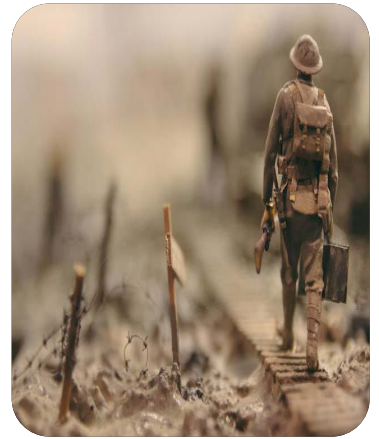
Uitvoering van het project

Zoals net te lezen was, bestaat het project uit diverse praktische opdrachten en één toets. Om overzicht te houden en betrouwbare informatie bij de hand te hebben, krijgen de leerlingen bij hun **opdrachten** een **bronnenboekje** (een reader met alle kennis die je nodig hebt voor de leerdoelen) en een **stempelkaart**. Op deze stempelkaart staan alle onderwerpen die aan bod komen. Wanneer je aan een leraar een blokje lesstof uitlegt, wordt dit blokje afgevinkt. Een volle stempelkaart levert drie jokers op die je kunt inzetten op de toets (dan mag je drie puntjes overslaan en worden ze toch goed gerekend). Want, je hebt dan al mondeling aan de leraren laten zien dat je over alle leerdoelen al iets weet. Zo wordt een goede inzet en inzicht beloond met iets minder stress voor een toetsmoment, de stempelkaart geeft de leerling een mooi overzichtelijke afvinklijst van alles wat je moet weten, en de leraren hebben tussendoor al een extra check om te zien of iedereen alle doelen enigszins beheerst.

Wat verder nog bijzonder is aan dit project, is dat voor het eerst mavo-leerlingen niet alle onderdelen meer hoeven te doen, omdat zij inmiddels een vakkenpakket hebben gekozen en beginnen aan hun PTA. Dat wil zeggen dat mavo-leerlingen een selectie hebben gemaakt uit de WeO-vakken geschiedenis, biologie, aardrijkskunde, economie, natuurkunde, scheikunde en kunst. Zo hebben deze leerlingen tijdens dit project iets meer ademruimte om zich te concentreren op alleen de opdrachten die horen bij hun vakkenpakket. Vaak zijn dit al PTA-onderdelen, waar ze een schoolexamencijfer op krijgen. Nederlands, ckv en maatschappijleer blijven wel verplicht.

Leerlingen van havo/vwo zitten in jaar drie nog in de onderbouw en volgen alle onderdelen. Zij moeten **pas in april** doorgeven welk vakkenpakket ze kiezen en beginnen pas in leerjaar 4 aan schoolexamencijfers. In de lessen zullen we duidelijk maken als een leerling een bepaald onderdeel niet hoeft te doen.

Kortom, het thema Conflict bij Wereldoriëntatie op Kiim in januari en februari 2026 belooft opnieuw een leerzame en hopelijk ook plezierige periode te worden.

Onderwerpen

Conflict in je lijf

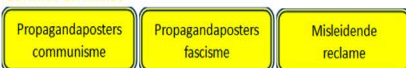
Conflict over grondstoffen

Conflict tussen landen

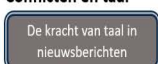
Conflict en kunst

Conflicten oplossen

Conflicten en taal

Overzicht "Conflict"

Eindproduct

